

TBU FRA INNSIDEN OG UTSIDEN

SENTRALBANKSJEF ØYSTEIN OLSEN

Oslo, 25. september 2017

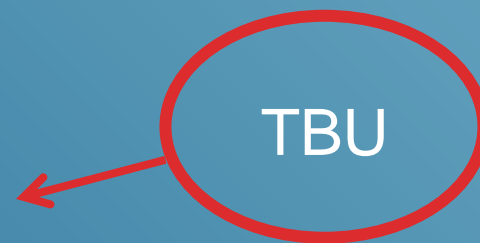
TBU – en viktig premissgiver

Finanspolitikk

Pengepolitikk

Partene
i arbeidslivet

TBU

Konkurransesevne

NOU 1986:14 Om grunnlaget for lønnsoppgjørene 1986:

«Et lands konkurransevne uttrykker [derfor] evnen til å opprettholde en rimelig balanse i utenriksøkonomien samtidig som en har en full og effektiv ressursutnyttelse og en akseptabel inntektsfordeling.»

Og videre:

«I omtalen nedenfor vil Beregningsutvalget i hovedsak se på utviklingen i industriens konkurransevne, dvs. konkurransevnen til norsk konkurranseutsatt industriell vareproduksjon.»

Industriens kostnadmessige konkurranseevne

NOU 1996:19 Om grunnlaget for lønnsoppgjørene 1996:

- Indikatorer for industriens kostnadsutvikling
  - Lønnskostnader
  - Kapitalkostnader
  - Andre kostnader
- Produktivitet og kostnader per produsert enhet
- Sammenlikning av nivåer på arbeidskraftkostnader i industrien i Norge og andre land
- Markedsandeler på hjemme- og eksportmarkedene

Fra valutakursmål til inflasjonsmål

Revidert nasjonalbudsjett 1994

«Stabil valutakurs kan bidra til forventninger om fortsatt lav inflasjon, som igjen har betydning for både pris- og lønnsfastsettingen. Moderat pris- og kostnadsvekst vil samtidig være en forutsetning for en stabil valutakursutvikling over tid.»

Norges Banks årstale 1999

«Pengepolitikken må [derfor] innrettes slik at pris- og kostnadsveksten i Norge bringes ned mot målet for prisstigningen i Europa.»

Fra valutakursmål til inflasjonsmål

St.meld. nr. 29 (2000 – 2001)

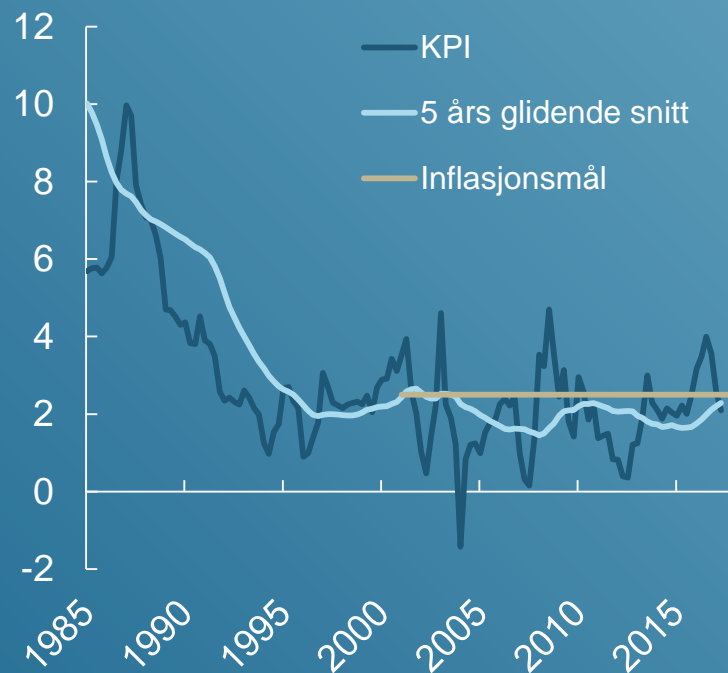
«Det operative målet for pengepolitikken skal være en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 pst.»

Norges Banks årstale 2002

«Lav inflasjon er målet, renten er virkemiddelet. Ser det ut til at inflasjonen med uendret rente blir høyere enn 2½ prosent, vil renten bli satt opp. Ser det ut til at inflasjonen med uendret rente blir lavere enn 2½ prosent, vil renten bli satt ned. Lav og stabil inflasjon vil være et fast element i den økonomiske utviklingen. Det kan partene i arbeidslivet, næringslivet, handelens folk, låntakere og investorer i eiendom og verdipapirer legge til grunn.»

Fra valutakursmål til inflasjonsmål

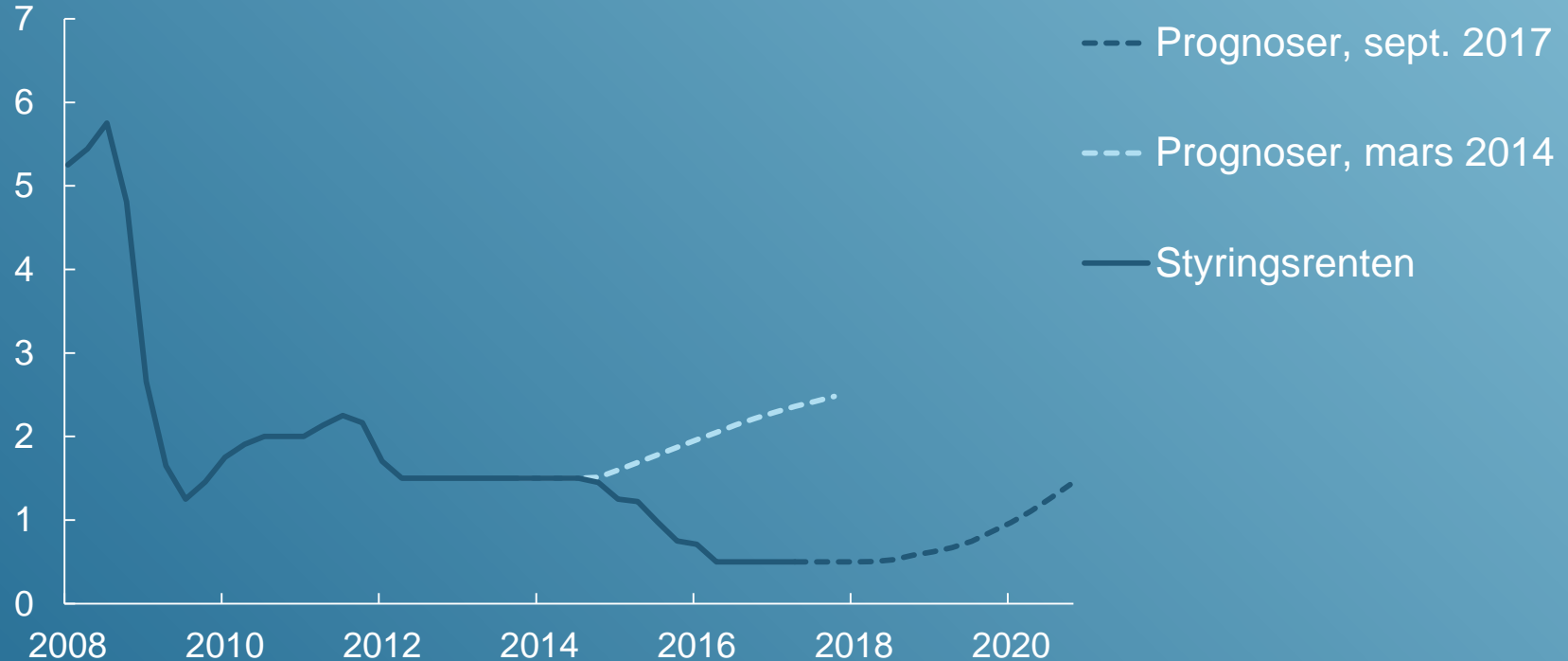

CME-talen 2016

«Pengepolitikken kan ikke være helt regelstyrt – den skal være fleksibel og robust. Samtidig har vi hele tiden pengepolitikens hovedmål for øye – lav og stabil inflasjon over tid.»

Styringsrenten er blitt satt ned

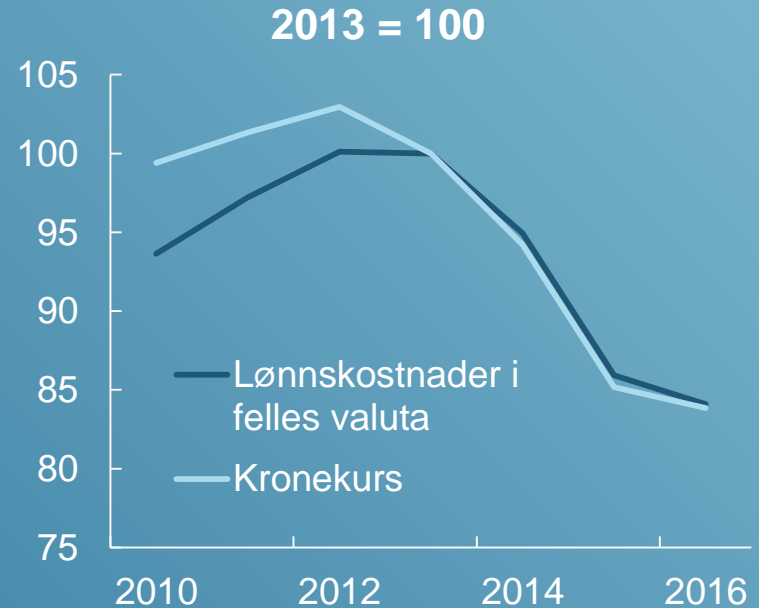
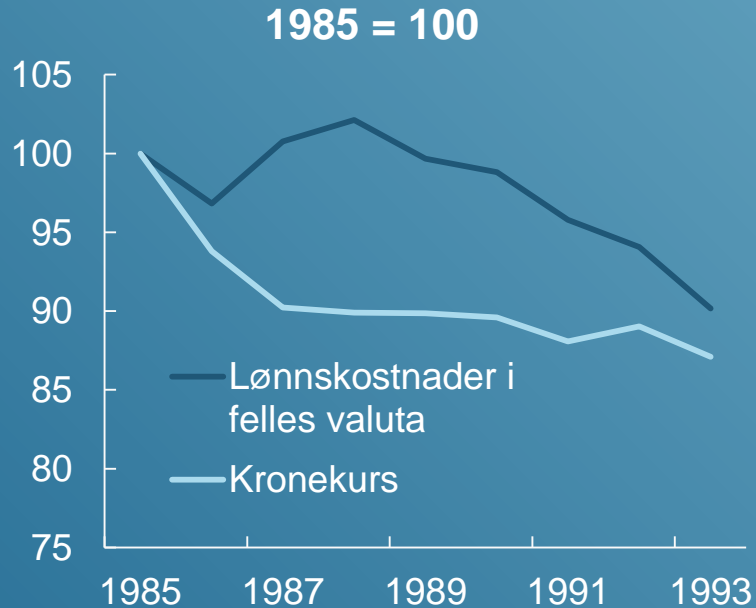
Prosent

To oljeprisfall – to ulike responser

Kronekurs og relative lønnskostnader. Indeks

Konkurransesevnen bedret seg

Relative lønnskostnader i egen og felles valuta. Indeks 1995=100

Teknisk beregningsutvalg – 50 år

NOU 2013: 13 Lønnsdannelsen og utfordringer for norsk økonomi (Holden III)

«... Det inntektspolitiske samarbeidet mellom partene i arbeidslivet og myndighetene og høy grad av koordinering i lønnsdannelsen har bidratt til en god utvikling i Norge, med høy verdiskaping, lav arbeidsledighet, jevn inntektsfordeling og gjennomgående høy reallønnsvekst».

TBU FRA INNSIDEN OG UTSIDEN

SENTRALBANKSJEF ØYSTEIN OLSEN

Oslo, 25. september 2017